



gemeente  
**Het Hogeland**

Adviesraad Het Hogeland  
T.a.v. mevrouw E. Wierenga en  
meneer T. Krouwel  
[secretaris@adviesraadhethogeland.nl](mailto:secretaris@adviesraadhethogeland.nl)

Datum: 20 juni 2023  
Ons kenmerk:  
Onderwerp: Reactie advies Beleidskader armoede en minima

Beste mevrouw Wierenga en meneer Krouwel,

Wij willen u bedanken voor uw advies over het beleidskader Armoede en minima, dat wij op 19 mei via de mail ontvingen. Met deze brief informeren wij u over de onderdelen van uw advies die wij overnemen en welke niet. Daarnaast beantwoorden wij uw vragen. Wij beginnen met een terugblik op de manier waarop u als adviesraad door ons betrokken bent bij de totstandkoming van het beleidsplan.

#### **Uw betrokkenheid bij de ontwikkeling van het beleidskader Armoede en minima**

Vanaf het begin van de voorbereiding van het nieuwe beleidskader bent u betrokken geweest. Zo was een aantal leden aanwezig bij een bijeenkomst met externe partijen. Input is toen meegenomen. Er is later een gesprek geweest met een aantal leden en toen is de afspraak gemaakt van de termijn waarop we graag het advies ontvangen. Normaal heeft u zes weken de tijd, maar u heeft dit op ons verzoek teruggebracht naar vijf weken. Het college waardeert het zeer dat u in een korte tijd uw advies heeft uitgebracht.

#### **We nemen een aantal onderdelen over uit uw advies**

We nemen een aantal van uw aanbevelingen over. Het gaat om de onderdelen:

- Vergoeding witgoed
- Compensatie eigen risico
- Begeleiding vrijwilligers
- Gebruik collectieve zorgverzekering
- Klanttevredenheidsonderzoek

Hierna gaan we per onderdeel in op wat we overnemen en wat niet. Ook leggen we uit waarom we uw aanbevelingen (soms) niet overnemen.

## **Inleiding**

U geeft aan een concrete beschrijving te missen van de realisatie en uitvoer van het voorgenomen beleid. De ontwikkeling naar uitgaan van vertrouwen en persoonlijke begeleiding op maat is al een aantal jaren geleden ingezet. Het Koersdocument waarin visie op de transformatie sociaal domein is vastgelegd is al in 2021 vastgesteld. De start van de Integrale sociale teams gaat ook van deze uitgangspunten uit. De richting van het minimabeleid past dus in de ontwikkeling die al in gang is gezet.

## **Hoe gaat de gemeente invulling geven aan deze nieuwe vorm van beleid?**

Het is algemeen bekend dat het tijd vergt om een nieuwe werkwijze te implementeren. Dit geldt voor alle organisaties, dus niet specifiek voor de gemeente Het Hogeland. De voornemens in het nieuwe Beleidskader zijn reeds intern voorgelegd aan de medewerkers. In ons uitvoeringsplan zullen we beschrijven welke stappen we zetten om uitvoerende medewerkers te instrueren over de nieuwe werkwijze. Bijvoorbeeld door het opstellen van instructies en richtlijnen of het geven van workshops of trainingen. Onze medewerkers zijn gewend om zich steeds aan te passen aan veranderingen en nieuwe wet- en regelgeving en zullen ook deze nieuwe werkwijze tijdig onder de knie hebben.

## **Hoe gaat het toegezegde 'individuele maatwerk' geleverd worden?**

Als gemeente zijn wij voortdurend bezig om binnen de wettelijke kaders maatwerk te leveren. Dit doen wij bijvoorbeeld door bij elke aanvraag niet alleen naar de aanvraag zelf te kijken, maar ook onderzoek te doen naar de overige leefgebieden. Wij willen, onder andere door de invoering van het perspectiefgesprek, nog verder inzoomen op de individuele situatie en inwoners helpen om een eerste stapje uit langdurige armoede te zetten. Het perspectiefgesprek is een logisch vervolg op het gesprek aan de keukentafel over de VoorzieningenWijzer.

De totale doelgroep van 3.000 inwoners, de (potentiële) doelgroep, zal niet stuk voor stuk individuele begeleiding nodig hebben bij het invullen van de VoorzieningenWijzer. Wij verwachten dat met name de meest kwetsbare doelgroep ondersteuning nodig heeft bij het invullen en dus een keukentafelgesprek over de VoorzieningenWijzer krijgt. De meest kwetsbare doelgroep is ook de meest logische doelgroep voor het perspectiefgesprek. De raming van 100 gesprekken is gebaseerd op een eerdere pilot van de leverancier van VoorzieningenWijzer met betrekking tot zorgverzekeringen.

Wij gaan voor de invoering van VoorzieningenWijzer, de gesprekken met hulp bij het invullen van VoorzieningenWijzer en de perspectiefgesprekken een communicatieplan opstellen. Het doel is dat zowel vanuit de gemeente op deze mogelijkheden wordt gewezen als door de organisatie achter VoorzieningenWijzer. Hierdoor worden ook mensen opgevangen die tijdens het invullen van VoorzieningenWijzer dreigen uit te vallen.

De perspectief gesprekken zullen door professionals worden uitgevoerd, wij hebben niet de intentie om dit door vrijwilligers te laten doen.

## **Hoe gaan de plannen m.b.t. preventie en vroeg signalering uitgevoerd worden?**

Als gemeente hebben wij een wettelijke taak in de preventie en vroeg signalering van schulden. Hier werken wij hard aan met onze ketenpartners. Ook onze jeugd ondersteunen wij, bijvoorbeeld door voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Dit is ook een vorm van preventie. Preventie is de rode draad in ons Beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving.

Op het gebied van de preventie van (specifiek) uitkeringsafhankelijkheid hebben wij als gemeente geen wettelijke taak. De Rijksoverheid kan vanuit de overkoepelende

verantwoordelijkheid het beste dit probleem aanpakken. Als gemeente zijn wij aangesloten bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Wij kunnen hier nogmaals benadrukken dat we het belangrijk vinden dat armoede en uitkeringsafhankelijkheid worden voorkomen.

### **Wie gaat dit alles coördineren?**

De gemeente Het Hogeland zal als organisatie alle maatregelen in het Beleidskader coördineren. We werken op dit moment ook al met vrijwilligersorganisaties die zich hebben verenigd in het ArmoedePlatform. We hebben op regelmatige basis overleg met het ArmoedePlatform. Daarnaast zal een communicatieplan worden opgesteld om inwoners te informeren over het nieuwe beleidskader. Zo wordt de nieuwe aanpak in alle 52 dorpen bekend.

### **Hoe wordt 'sociale kracht' gehandhaafd als buurtcentra/instanties sluiten, of niet aanwezig zijn?**

Het leefbaar houden van dorpen en het in stand houden van sociale cohesie is geen (direct) onderdeel van het minimabeleid. Wel is sociale cohesie een belangrijke randvoorwaarde.

Leefbaarheid in onze dorpen is een belangrijk thema. Door te stimuleren dat er ontmoetingsplekken en andere centrale plekken zijn willen wij de bestaande sociale cohesie behouden en waar mogelijk versterken. Ook in onze transformatie-agenda sociaal domein hebben wij leefbaarheid en ontmoeten als speerpunten opgenomen.

Ontmoetingsplekken kunnen dorpshuizen zijn, maar ook thuishuizen, kerken of bijvoorbeeld sportverenigingen. Naast ontmoeten willen we ook ervoor zorgen dat formele en informele zorg aan onze inwoners aan elkaar wordt verbonden. Bijvoorbeeld door het inzetten van dorpsversterkers.

Deze ontwikkelingen worden vastgelegd in bijvoorbeeld het dorpshuizenbeleid en de strategische dorpsplannen die voor en door ieder dorp worden opgesteld.

### **Kan de VoorzieningenWijzer in de praktijk daadwerkelijk naar de juiste voorziening helpen?**

Door te werken met nieuwe inzichten zoals "één toegangspoort / inkomenscheck" willen we ook meer en meer de verbinding leggen tussen alle verschillende maatschappelijke organisaties. Is een inwoner bijvoorbeeld al bekend bij Kledingbank Maxima, dan zouden andere voorzieningen ook automatisch toegankelijk moeten zijn. Hiermee realiseren we via bekendheid met één organisatie ook bekendheid met andere (relevante) organisaties.

U geeft ook aan dat de VoorzieningenWijzer als instrument inwoners wijst op regelingen en organisaties. De VoorzieningenWijzer wordt inmiddels in meer dan 50 gemeenten in Nederland gebruikt. In de provincie Groningen werken onder andere de gemeenten Eemshaven, Groningen, Midden-Groningen, Oldambt, Stadskanaal, Westerkwartier en Westerwolde al met de aanpak. In 2020 is De VoorzieningenWijzer officieel door SchuldenlabNL opgenomen als een lokaal beproefd en effectief instrument. De VoorzieningenWijzer werkt daarnaast nauw samen met de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR) om inwoners in een vroeg stadium te vinden en vervolgens concreet te helpen de financiële basis op orde te krijgen en te houden. We kunnen hiermee stellen dat de werkwijze beproefd is. In onze gemeente zijn we bezig met verkennende gesprekken over wie de gesprekken zou moeten voeren en wat logische contactmomenten zijn om het gesprek over de VoorzieningenWijzer aan te gaan.

Hieronder behandelen we uw adviezen met betrekking tot de herinvoering of aanpassen van (bestaande) regelingen.

### **Herinvoering van het participatiefonds**

Het besluit om te stoppen met het participatiefonds is in december 2021 door ons genomen. Wij hebben toen ook benoemd dat de overgebleven middelen van het Participatiefonds zouden worden besteed aan andere manieren om deel te nemen aan bijvoorbeeld sport en cultuur.

In het Beleidsplan Minimabeleid 2024 -2028 is de invoering van “het perspectiefgesprek” beschreven. In de perspectiefgesprekken zal een aandacht zijn voor het eerste stapje uit langdurige armoede. Dit kan betekenen dat we hierin kiezen voor creatieve oplossingen (maatwerk), zoals de financiering van een sportclublidmaatschap, deelname aan een theatercursus of een keertje een dagje weg om je zorgen te vergeten etc. Hier gebruiken wij onder andere het Maatwerkbudget voor.

### **Maak vergoeding witgoed weer mogelijk of wijs de weg naar fondsen**

Wij herkennen het door u afgegeven signaal. In onze gemeente kan een beroep worden gedaan op Stichting Urgente Noden (SUN) bij een afwijzing voor een aanvraag bijzondere bijstand voor (bijvoorbeeld) witgoed.

Stichting SUN behandelt aanvragen die zijn ingediend door een professional (bijvoorbeeld de bijzondere bijstandsconsulent) en waarbij geen andere wettelijke vergoeding mogelijk is. Wij willen in ons uitvoeringsplan deze route voor inwoners vereenvoudigen en beter toegankelijk maken.

In ons communicatieplan zullen wij ook de bekendheid van SUN vergroten onder inwoners, uitvoerders en onze ketenpartners.

### **Mogelijkheid tot compensatie eigen risico (CER) per jaar**

De regeling CER is bedoeld voor chronisch zieken. In onze beleidsregel CER hebben we ervoor gekozen om te kijken naar het verbruik van het eigen risico bij het bepalen van deze doelgroep. Als iemand drie jaar of langer het eigen risico volledig verbruikt, dan is er volgens de beleidsregel sprake van chronische ziekte. De reden hiervoor is onder andere omdat we zo de doelgroep kunnen bepalen zonder dat we medische gegevens van inwoners nodig hebben.

We gaan in 2025 kijken of we ook op andere manieren deze doelgroep kunnen definiëren, zonder gebruik van medische gegevens. Mogelijk leidt dit ertoe dat inwoners niet langer het eigen risico drie jaar volledig verbruikt moeten hebben voor het recht op de regeling CER.

### **Pensioengerechtigden met een laag AOW mede recht geven op de individuele inkomenstoeslag**

Zoals u reeds aangeeft in uw advies betreft dit een landelijke regeling. De gemeente heeft op dit onderdeel geen beleidsvrijheid.

### **Begeleiding vrijwilligers**

Wij onderschrijven het belang van goede begeleiding voor vrijwilligers. Als overheid doen wij ook steeds vaker een beroep op vrijwilligers. In Het Hogeland werken met het Centrum Vrijwilligers. Het Centrum Vrijwilligerswerk het Hogeland brengt vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties bij elkaar. Ook helpen het Centrum vrijwilligersorganisaties bij al die zaken die je voor het vrijwilligerswerk moet regelen. Ze organiseren verschillende

activiteiten voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Het Centrum is een onderdeel van de Stichting Werk op Maat.

Daarnaast vinden wij het belangrijk om organisaties met elkaar in contact te brengen, bijvoorbeeld via het ArmoedePlatform. Wij hopen dat zij ook van elkaar kunnen leren.

### **Werken hoort beloond te worden**

Het verschijnsel armoedeval is bij ons een bekend verschijnsel. Ook wij merken dat deze armoedeval (of angst daarvoor) belemmerend werkt voor inwoners om (weer) aan het werk te gaan. Ook bij de Rijksoverheid is dit probleem bekend. De Rijksoverheid is bezig met een wijziging in de Participatiewet die werken (meer) lonend moet maken. Deze wijziging is echter nog in een pril stadium waardoor wij nog onvoldoende zicht hebben op de invoering en mogelijke effecten hiervan.

### **Oplossing voor de collectieve zorgverzekering noodzakelijk**

In het verleden moest de gemeente zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep verwijzen naar de collectieve zorgverzekering van Menzis (Gemeentepolis). De reden hiervoor was dat alleen bij voldoende draagvlak de royale dekking van de Gemeentepolis kon worden gefinancierd.

In gesprekken met Menzis hebben wij nu afgedwongen dat we niet meer zoveel mogelijk mensen naar deze verzekering hoeven toe te leiden. We hebben dus de mogelijkheid om met inwoners toe te leiden naar de best passende verzekering.

Via het instrument VoorzieningenWijzer kunnen inwoners kijken welke verzekering het best passend is op basis van hun verwachte zorgbehoefte. We zijn voornemens om de VoorzieningenWijzer in november van dit jaar operationeel te hebben, zodat mensen nog dit jaar kunnen overstappen van de Gemeentepolis naar de best passende verzekering. Uiteraard zal voor een deel van de doelgroep de Gemeentepolis een goede verzekering blijven. We willen na een jaar onderzoeken of we het mogelijk willen blijven houden om te kiezen voor de Gemeentepolis.

### **Meer open vragen in klanttevredenheidsonderzoeken / meer meetinstrumenten**

We hebben naast eenvoudige vragen ook veel open vragen of mogelijkheid tot toelichting in onze Klanttevredenheidsonderzoek met betrekking tot het minimabeleid opgenomen. Deze informatie gebruiken we uiteraard voor interne doeleinden om ons beleid en/of dienstverlening verder te verbeteren.

We hebben ons onderzoek uitgezet onder een brede doelgroep, namelijk alle mensen die gebruik maakten van een of meer minimaregelingen. We vinden dat deze doelgroep ruim genoeg is. Dit jaar hebben we ook via het onderzoek geleerd van “nieuwe” doelgroepen, doordat ook de inwoners die een energietoeslag kregen zijn aangeschreven. Veel van deze inwoners waren nog niet bij ons bekend als doelgroep minimabeleid.

### **Personeelstekort benoemen / oplossingen beschrijven**

In deze overspannen arbeidsmarkt hebben wij (net als veel andere organisaties) moeite om goed personeel te vinden. Het Beleidskader Minimabeleid is echter niet de aangewezen plaats om dit probleem te benoemen of op te lossen. Wel menen wij dat onze ambities passen bij onze capaciteiten.

### **‘Van wantrouwen naar vertrouwen’**

U geeft in uw advies aan dat u niet achter het houden van steekproeven staat. Wij zijn echter van mening dat we als overheid ook de taak hebben om onze regelingen op een rechtmatige manier uit te voeren.

Om een beeld te krijgen van de rechtmatigheid van onze verstrekkingen is het noodzakelijk om met steekproeven te gaan werken. De omvang en vorm van deze steekproeven staat nog niet vast. In ons rechtmatigheidsplan zullen we dit gaan beschrijven. Hierbij zullen we uw advies meenemen. We willen uiteraard niet dat mensen zich als kind behandeld voelen of elkaar gaan wantrouwen. We willen echter wel benadrukken dat controle niet alleen nodig is vanwege misbruik maar ook om te voorkomen dat mensen door onwetendheid per ongeluk fouten maken.

**Heeft u nog vragen?**

Als u naar aanleiding van deze brief vragen heeft, kunt u contact opnemen met Laura Veneziano, beleidsmedewerker sociaal domein.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders van  
gemeente Het Hogeland,

H.J. Bolding  
Burgemeester

P.P.M. van Vilsteren  
Gemeentesecretaris